

Lazar Francišković

# SKASKA O VATRI



5D 104

## DJELA

*Zov reči* (zajednička zbirka pesama L. Franciškovića, V. Đurića, I. Manđusova), Osvit, Subotica, 1977.

*Utva bez krila* (pesme), Osvit, Subotica 1980.

*Salaši* Fotomontaža: A. Juriga; poezija i tekst: L. Francišković, izdavač: B. Krstić, Subotica 1997.

*Biblioteka, gradska kuća i fontana* (poeme), izdavač: B. Krstić, Subotica, 1998.

*Stara crkva*, (spjev) izdavač: Franjevački samostan, Subotica, 2000.

*Hodočasnik*, izdavač: Gradska biblioteka Subotica, Subotica, 2004.

Lazar Francišković

# SKASKA O VATRI



Studio Bravo



Lazar Francišković

# SKASKA O VATRI

Gospod. Mirošić: gospod. Bortolich  
s zahvalnošću!

Subotica 29. X. 1884.

Lazar Francišković

Subotica  
2004.

Lazar Francisković

SKAŠKA O

VATRI

BIBLIOTECA CROATICA  
br. 286  
ZKVH SUBOTICA

*[Faint handwritten text]*

*[Faint handwritten text]*

Subotica  
3004

## SKASKA O VATRI

---

Na čelu blagi dođe ruke  
Dragi,  
Zar si mislio da neću doći!

Oko glava  
Tisući i tisuću  
Plam-pabuđa ko sunca  
Šta  
Od svjetla se rastaju

Uspomeni moje tete Kriste i moje mame Marije







Na čelu blagi dodir ruke.-  
Dragi,  
Zar si mislio da neću doći?

Oko glava  
Tisuću i tisuću  
Plam-pahulja ko sunca  
Što  
Od svjetla se rastaju.



- Mila...

U očima neka davna sjena...

-Mili...

Ni vrta ni u njemu ruža

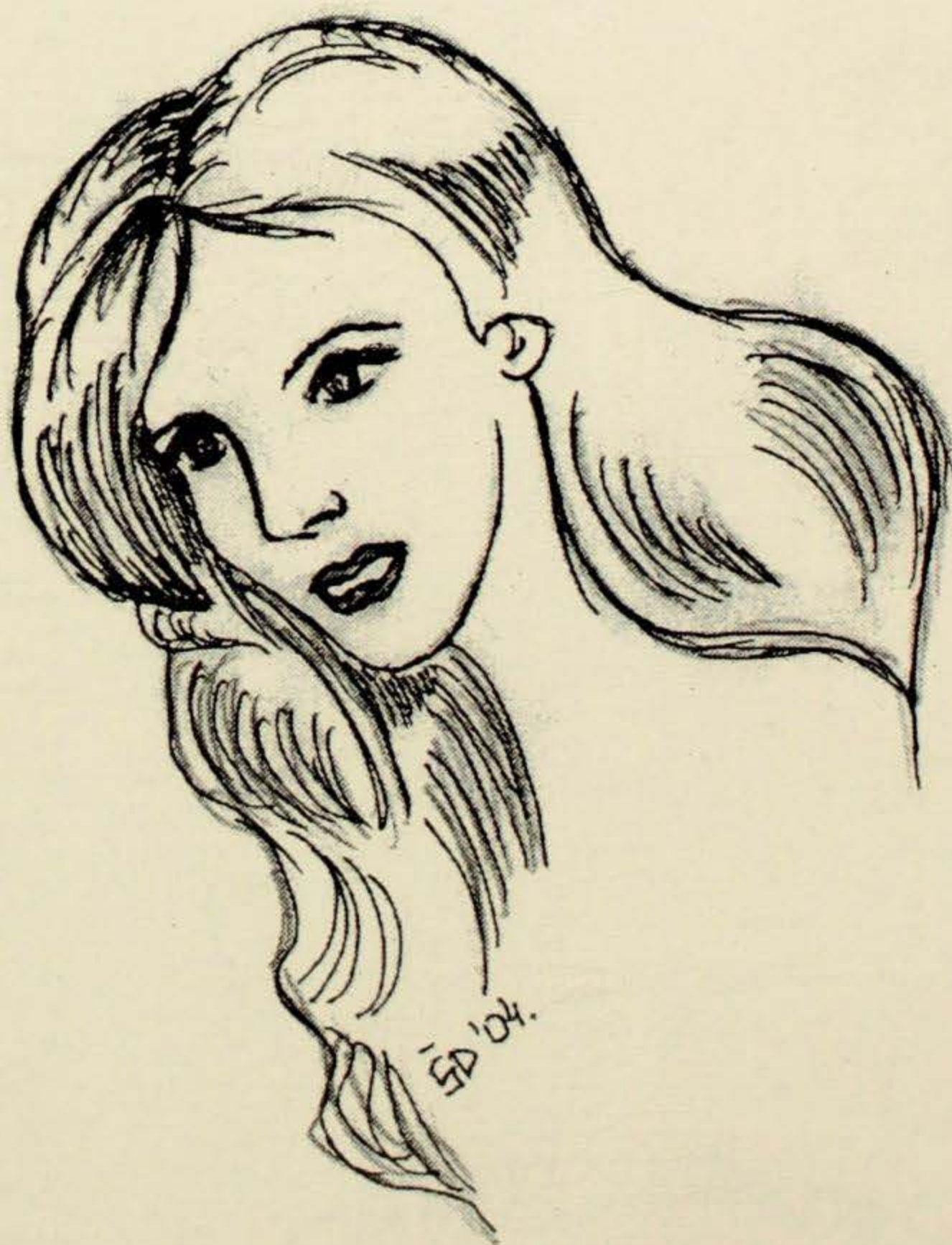
Koje si mi donosio.

- Nikog i ničeg više nemam...

Život sam dao...

- To sam oduvijek znala... na cestama.

Umilno.



Ljubavi... ljubavi...  
Šapuće.

Zar je nemamo?  
A sreli smo se, Putniče?

Vragolasto.

Kao i prije ponekad biva  
Sienu.

Sjećaš li se  
Zidina Troje,  
Davidove palače,  
Zlatosvanuća kod fontane  
Il'...

Ja, ubogar cesta-bajki,  
A ti, djevojčurak-žena!



- Zar je zločin što se pazimo?

- Putopjesniče,  
Ima li zaista mjesta  
U tvojoj duši i tvome srcu  
I za mene?

- Ruža  
Kao i riječ ponekad ubija, Mila!-  
Sjetno.

- Mili, blagdan je.  
Kad jedno drugome smo se obećali,  
Ti si otišao...

- Žeđ i neizmjer cesta...

Ona se smješka:

- Zar je samo to?

- Trebalo je i hrabrosti...

Moje!

Rukom ka svojim grudima:

- Miruj, miruj, srce moje!

Mladost nam odlazi.

- Mila...

On zastaje, a ona:

- Izmjeđu nas ne smije biti tajni...

Il' smo lug\* vremena.

Žalno.

\*pepeo

Ljubav dana za njima  
Ko bol dobre mame  
Za izgubljenom djecom.

Koraci duše joj tihi  
Ko mladost bliza  
Koja čilo joj nestala.

Pjesmo naša,  
Huk plamena i vjetra.

Napijmo se sa zdenca djetinjstva!

Na pragu grada,  
Oblaka rascvalih trešanja.



- Dao bih ti  
Sav moj svijet-carstvo,  
Kom ni mrginja ne vidim,  
Kad bi srećna bila!

- Puno je, Mili.  
Vjeru našu i srce mi daj,  
Dovoljno je.

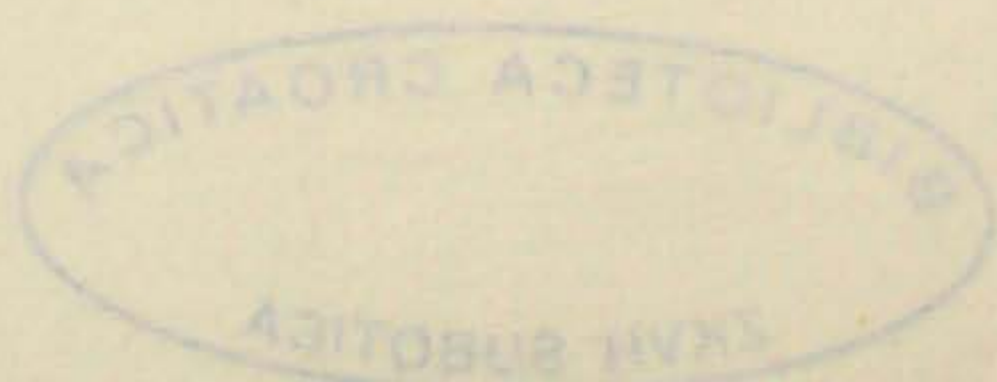
Mi nismo iz Verone  
Već iz varoši  
Bez milosti  
I duha života, Mila.

Samotinja suza u očima...

Da li će se  
Djevojčurku sa fontane  
I Putniku proštenjaru,  
Pročišćenim životom vatre,  
Dugi dani i beznade noćiju  
Sresti?



Prijatelju!  
Sjećanja  
Ko hladna ampa  
Srid  
Plam-lita.



Kovitl  
Zlatnog snoplja žita  
U suncu  
Koje,  
Pospano u orosju jutra,  
Sa risarima se  
Budi.  
Pusti snovi!

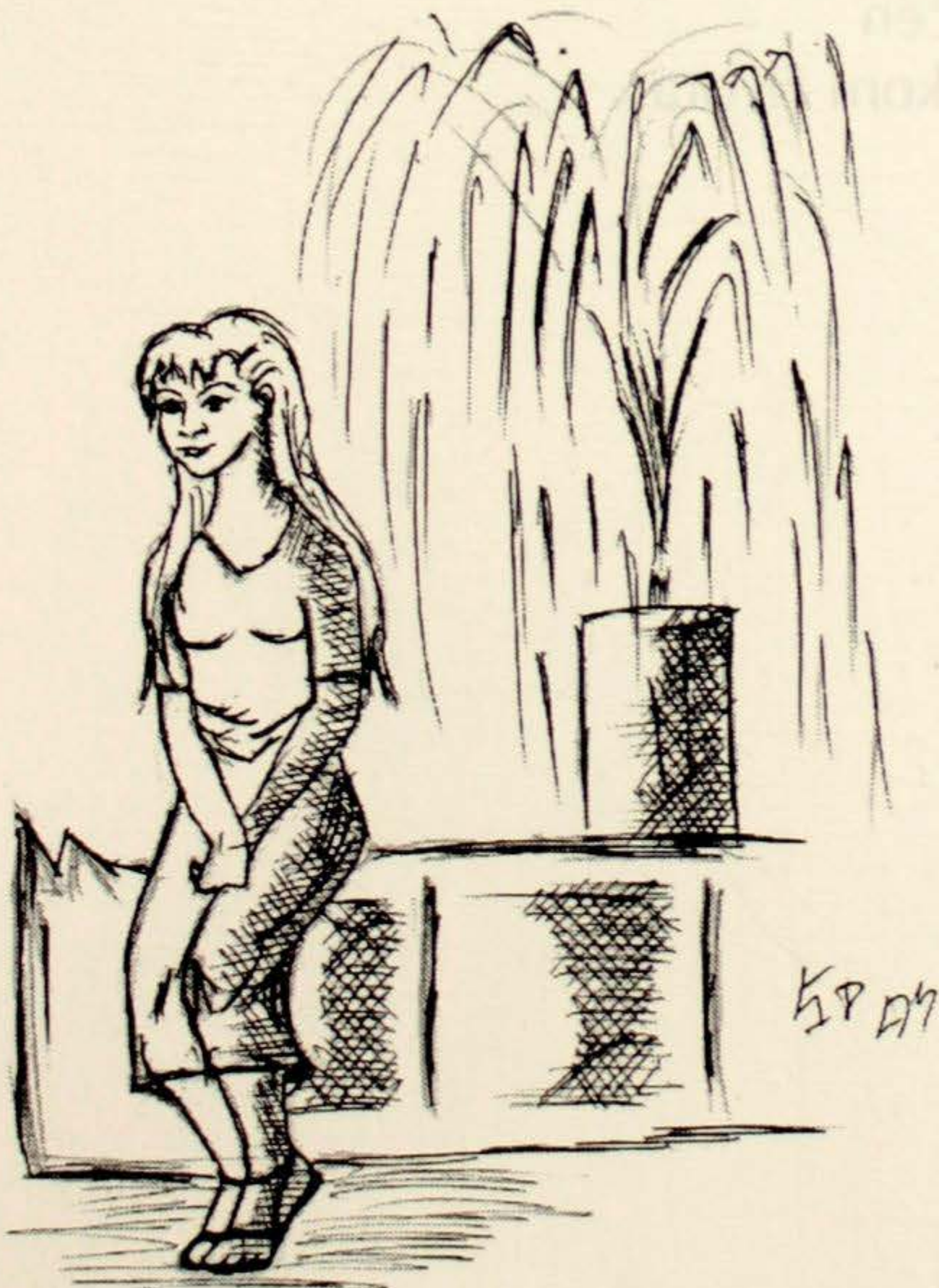


Jednom ću dušu naroda,  
Kome obmane štedro darujete,  
Tražiti od vas,  
Prid TVORCEM  
Ako vi išta vjerujete?

Bijeli drač ko sjetno djetinjstvo  
Avlijom na gredi nekad Div-salaša...

Pri jutarnjici zatravile oči ga njene ko u srne.

Dok sanjao svoje mladalačke je snove,  
On, povratnik kraj vir-vode,  
Ona gotovo zdušno ko tat srce mu uze.



O, kako bih želeo  
Da budem pjesnik  
Il' kipar!

I sve naše radosti, strepnje,  
Tuge i nade,  
A napose tvoju ljepotu  
Riječima il' dljetom  
Da izrazim.

Zalud,  
Samo sam Putnik  
Zasićen  
Korakom života.





U mislima na osjenjenom čelu

Zračak vjere

Godine da mi vrati

Bûk vatre u srcu da utija.

Kad budeš ljubila,  
A osjećam-hoćeš...  
Vijar večeri u groznici vatre.

Obmanjuješ me...  
Pjesme naše...  
Jedina ljubav  
U duši i srcu nam  
Još uvijek silno bukti!-  
Gorko.

Duboko u noć,  
Bokori se sjećanje  
Sve do  
Zaboravljenih vremena...

U magli drevnih legendi  
Putnike-beskućnike  
Žar večeri i vjetra  
Ko brižna Nana  
Milo ziba.



Sjećaš li se  
Zidina Troje,  
Davidove palače,  
Zlatosvanuća kod fontane  
Il' ...

Ja, ubogar cesta-bajki  
A ti, djevojčurak-žena!



U očima se još ponekad javi  
Iskra dječaka,  
Zadivljena raskošju svijeta.

Purpur sunca u vjetru  
Na dlanu večeri,  
I možda kâd zemlje  
Iza neznanog stožera.

Bilo duše naroda  
U razvalinama salaša.

Trava, korov, kiše i vjetrovi...

Nebovid  
Doticaj zemlje i neba  
Ko, ulomljena linija svemira.

U zamišljenim očima,  
Mir boja im ravnice...  
Možda ih  
Svjetovi njihovi dijele!



Jednom ću dušu naroda,  
Kome obmane štedro darujete,  
Tražiti od vas,  
Prid TVORCEM  
Ako vi išta vjerujete?

Beskraj tmine

U moru

Ovog dana-noći

Vrućica i graške znoja  
Na čelu.

Ni čašu hladne vode  
Niko da pruži.

Korak po korak,  
Između humki,  
Po dubokoj travi,  
Skoroj mjesecini i vjetru...

Drveni križ na gredi i raspeti Krist!

Beskraj tišine  
U moru  
Ovog dana-noći.

Vjetar iz gral-grada  
Ivanova evanđelja  
Večeras,  
Ko žubor svjetla iz poklon-Pashe  
Sjenu,  
Na humak tvoj sred žad-tuja,  
Majko, rasipa.

Rođeni da gubimo,  
Okrenuti nepoznatom,  
Koračamo ka konačnosti.

Putotražitelj i pokajnik u predvorju noći...

U očima još ponekad se javi  
Iskra dječaka,  
Zadivljena raskošju svijeta.

- Mila,  
Tvoja mi sjena često  
Zasjeni sunce na nebu  
Ko, Parisu iz Troje  
Na pustom hodputu.

A oči,  
Ni boje im više ne razaznajem.  
Svemir u duši i srcu mi mute.  
Moji učitelji nisu mi rekli  
Kako da se odbranim.

- Zar je trebalo?  
Ona, nestašno.

- Laka ti noć, Mila.  
Sve nam je bliža...

Brige i tlapnje sna prepusti siromahu  
Koji nikad nije volio kao danas!

Sutra kad sunce dodirne rub dana  
Zaboravi me u tvom vedrom životu.

- Kako... i da odustanemo od svega?  
To je kao da smo izgubili vjeru!-

Tužno.

- Izneverimo li se...

Unosi mu se

Samo u njemu znanu sjenu

Na licu:

- Nismo vrijedni sebe, a ni nas netko.

Mi, prekida ga:

Odvajkada pripadamo

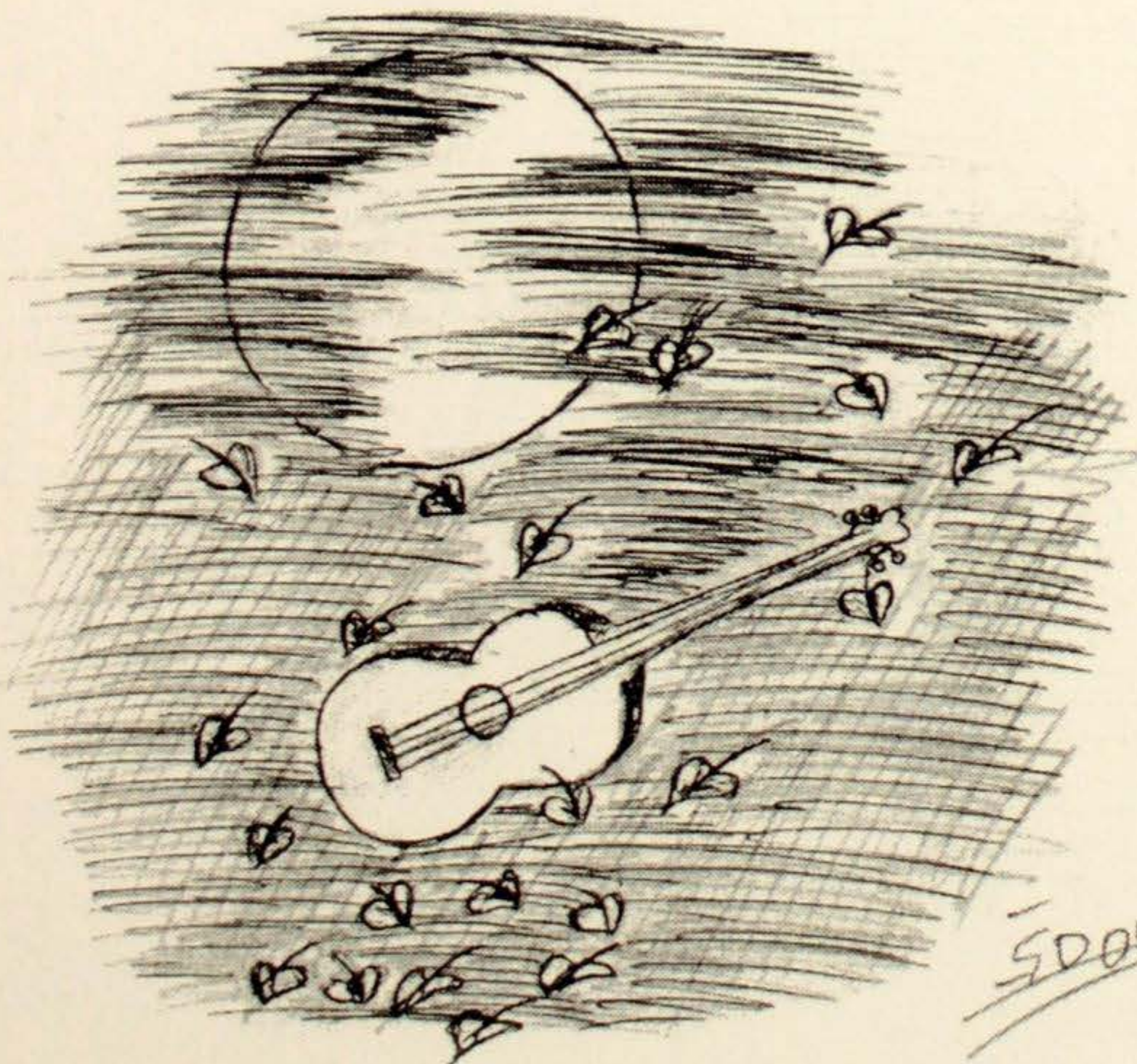
Jedno drugome!



Roj lišća u kasne večernje sate  
I tambur tii... tii... ravni žal.

Ne recite da griješim što je volim,  
Jer ma kakva da je, Božji je stvor.

Plam košave u bagremu iznad krova  
I u beskraj-beskraju sovin huk.



Da li u bašti,  
U kojoj nikad nisam bila,  
Tisućugodišnje ruže  
Još cvjetaju?



Mi nismo iz Verone,  
Već iz varoši  
Bez milosti  
I duha života, Mila.

Mama, okovala me.

Previše je lijepa

Da bi

Nekome bila vjerna.

A ja?

Kao Toma.

Sine,  
Gotovo da poznaješ  
Sve puteve,  
Na planeti zemlji i među zvijezdama,  
Al' staze njenog srca...  
Nikako!  
A treba ti ko pustinji kiša.

Sva naša lutanja, princezo,  
U ognjištu su salaša  
Kojeg sagradili nismo.

Bosonog u sandalama,  
Zabit vremena u njem i oko njeg.

Ruža ko, od ognja u desnici.  
Zbogom joj...  
Latice oluj-vjetra čar  
U prah  
Prvih zvijezda na nebu  
Se ruše.



U očima se još ponekad javi  
Iskra dječaka,  
Zadivljena raskošju svijeta.





Da bar suza  
Vidik  
Mi razgali.

Opet bih bio onaj stari...

Sa štapom i torbom,  
Sam,  
U virvihoru ceste.

Zar da se kajemo  
Što smo se našli  
Dok nemir puta  
Duše nam liječi?



Nepovrat njenih zjena  
I večernjača u jedno jesenje veče  
Nepomir života mi prikradaju.

Ja, ubogar cesta-hajki  
A ti, djevojčurak-ženat

Behar duge kose  
Zlatoplav sunca-mora,  
Tijelo Venere,  
Oči starog vina joj sjaj.  
Glas... glas... žene.

Sjećaš li se  
Zidina Troje,  
Davidove palače,  
Zlatosvanuća kod fontane  
Il'...

Ja, ubogar cesta-bajki  
A ti, djevojčurak-žena!

- Zlo ruši fontanu  
Prije će je zaboraviti.  
Putnik, zamišljeno.

- To ne smije biti  
jer ona je život gradu!  
I nastavlja:

Gledaj me u oči:  
Život će proći i ostat ćemo sami...  
Oči joj pune jutra.

Galeb visoko u modrilu neba.

Jednom ću dušu naroda,  
Kome obmane štedro darujete,  
Tražiti od vas,  
Prid TVORCEM  
Ako vi išta vjerujete?

U smiješku  
Odsanjani život...  
Čaša zlatoruj vina  
Na stolu,  
U gostinju kraj pradruma.

Nad strijom krajolika  
Danima  
Oluj munja i gromova.

U polutami stare kapele  
Tirkiz svijeća  
U prstenju na oltaru.



Duga dana u prahu  
Izmeđ neba i zemlje.

Mistik il' grješnik?

Putnik.

Mag il' pokornik?

Samo vjetar i dalje  
Poljem večeri tuli.

Knk i zagasiće oči žene

Oslonjene o lijevo mu rame.

-Nikome, nikome te više ne dam.

Počnimo iz početka

Daleko, daleko od svijeta...

Povjetarac,

Tamne mi puti i duge kose u purpurni večer

Mrs.

Pjesmu svog života  
Još Pjesnik ispjevao nije  
Ta pjesma, Mila, si ti!

Srce u grudima i pisaljka lome.

Bože moj... Bože moj...  
Majko...

U beskraju njiva, neba i cesta  
Jesenji se list  
Ko od zlata i krvi rubina njija.

Neka najvjerniji drugar vjetar jednom ispriča tajnu...

Krik i zagasite oči žene  
Oslonjene o lijevo mu rame:

- Nikome, nikome te više ne dam.  
Počnimo iz početka  
Daleko, daleko od sviju...

Povjetarac,  
Tamne im puti i duge kose u purpuru večeri  
Mrsi.

I bi vijar:

U fontani, i u zracima sunca, i u kapima vode.

Radoznao-ćudljivi osmijeh srnookog djevojčurka

I potaja.

Nijema i umorna sjena jednog Putnika.

Mi nismo iz Verone  
Već iz varoši  
Bez milosti  
I duha života, Mila.

KRISTE, ti znaš  
Tko sam i što sam  
Umorna lica.

Lanora ili molitve blagi tecaš  
Oko sujena od opeke i kroz njih  
Radnja i vrijeme vremena,  
Ljudi, njihove želje i snovi...

Nebo će i zemlja proći, ali riječi  
moje neće proći.  
Mt 24, 35

- Dugo sam te čekao, a nisam našao!-

U očima bol žene:

- I ja tebe dugo tražila i našla!

- Ti kraljevna... a ja prosjak!

- Velike riječi, ali prazne, dragi!

A tako smo sami!

Modri mramor časa  
I ne tako  
Davni zlatoval žita.

Ispred div-križa i bijelog mramornog oltara  
Čovjek  
U ruinama opatije i u sjeni ojađenog zvonika.

Ni hod vjetra u žarmunjama sunca na odlasku da prođe.

KRISTE, ti znaš  
Tko sam i što sam!  
Umorna lica.

Lahora il' molitve blagi jecaj.  
Oko stijena od opeke i kroz njih  
Raslinje i vrijeme vremena,  
Ljudi, njihove želje i snovi...

„Nebo će i zemlja proći, ali riječi  
moje neće proći.”  
Mt 24, 35

- Vrijeme ugrabi imanje djedova

Dušu i srce...

Stavlja mu prst na usne:

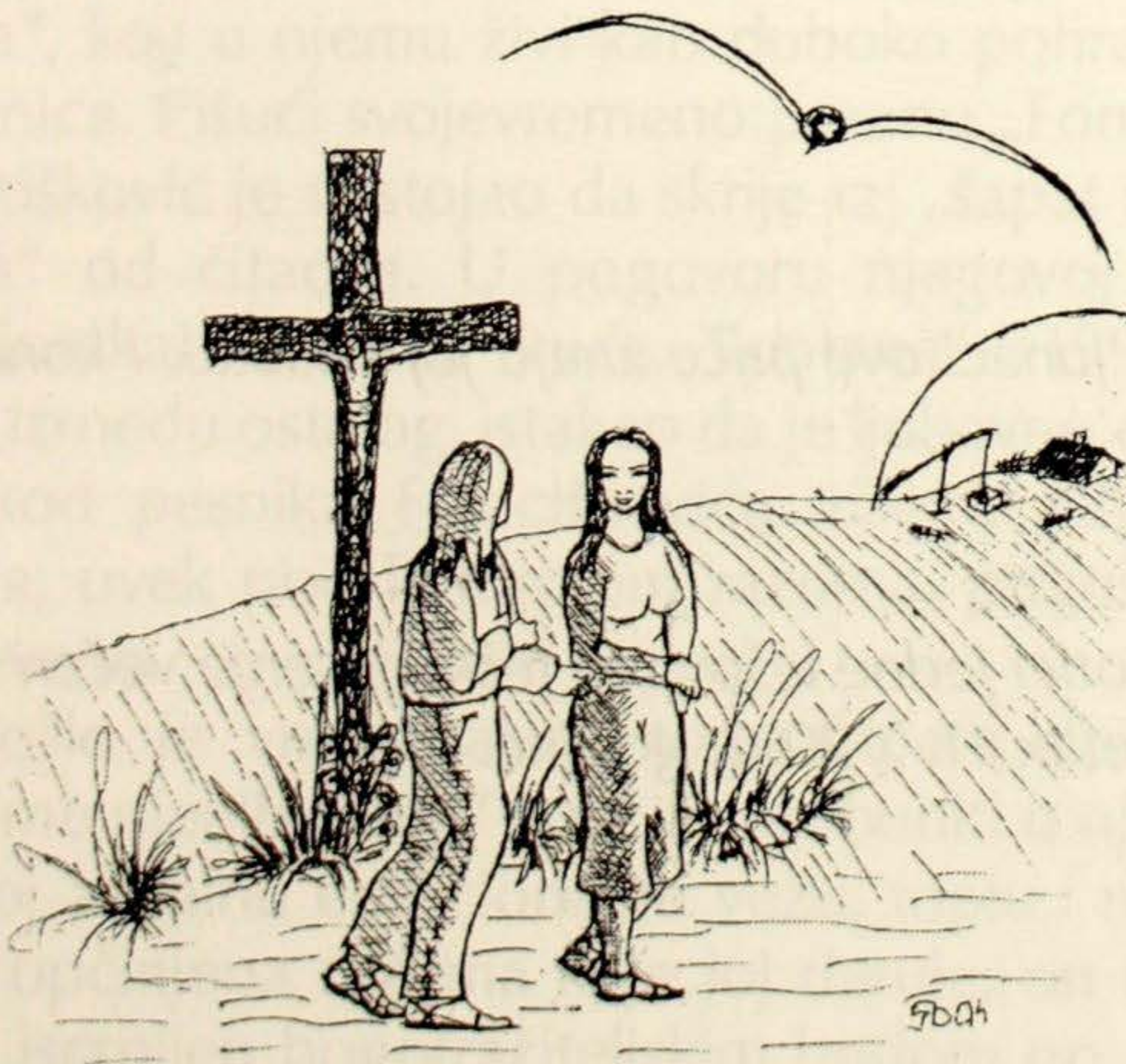
- I ja tako prođoh... nemamo kuda.

Zaljubljeno veče u sebe šuti.



- Možda je bolje...  
Putohodočasnik blago.  
- Nikako...  
Lagano riječju i glavom  
I pred Raspelo kraj ceste u njivama  
Spušta vijenac poljskog cvijeća:

BOŽE,  
Tvoje milosrđe  
I zaborav ljudi  
Molimo!  
Tiho Putniku dajući mu ruku.  
Gube se u beskraju ceste.



Galeb,  
Obasjan vatrom sunca i oluja  
U ljubičastom nebu.

A sve je počelo  
Dobom fontane,  
Pjesmom njenih zjena...

*BOG i junaci ove priče znaju joj svršetak i konačnu istinu.*

*U Subotici jedne kišovite i teške jesenje večeri iza 9 sati, petak 11. X 2002. godine.*

Recenzija

Lazar Fancišković: Skaska o vatri

Ako poezija, kako tvrdi Li Hant, počinje tamo gde obična ili naučna činjenica prestaje da bude samo to i „počinje da pokazuje jednu dublju istinu, to jest vezu koju ima sa svetom emocija, i njenu moć da stvori imaginativno zadovoljstvo“, onda je mnoštvo običnih činjenica iz urbanistike Subotice i njene okoline za Lazara Franciškovića upravo takvo. Takva je fontana na Trgu slobode koja se u njegovoj poeziji javlja kao višekratno korišćeni simbol života jednog grada. Za našeg pesnika fontana i nije obična činjenica nego objekat oko koga cirku liše život građana. Kraj nje je, kako diskretno otkriva u poemi „Fontana“, nekada čuo „šapat njenih zjena“, koji u njemu živi kao duboko pohranjena činjenica. Pišući svojevremeno poemu „Fontana“, Francišković je nastojao da skrije taj „šapat njenih zjena“ od čitaoca. U pogovoru njegovoj knjizi „Biblioteka, Gradska kuća, Fontana“ (1998) ja sam, između ostalog, istakao da je ljubavno osećanje kod pesnika Franciškovića više u nagoveštajima, uvek pod kontrolom razuma, prigušeno i prikriveno.

Prošlo je vremena od toga šapata do nove „pjesme njenih zjena“ koja će probuditi u njemu i dragoj astralnu emocionalnu vezu, toplu i nežnu. Ona opčinjena ružama koje joj daruje; on usamljen i iscrpljen bogotražiteljskim hodom po cesta-

ma. On „ubogar cesta-bajki“; ona „djevojčurak-žena“. Dva ljudska bića razdirana etičkom dilemom: nisu li svojom ljubavnom vezom učinili neoprostiv greh. Nad njima lebdi upitanost: hoće li njihova zrela ljubav završiti na zgarištu vatre koja ih je u zrelosti zahvatila. Draga će mu zameriti što ju je izneverio otišavši na put, „na neizmjer cesta“, ali će se kajati što sama nije imala hrabrosti u odlučujućem trenutku. Realnija, čvršće stojeći na zemlji, ona želi da među njima ne bude tajni i opire se opasnosti da budu pretvoreni u pepeo vremena. Setno se oboje pitaju: mogu li se u godinama još neprevrelim, iz blelih i nežnih pupoljaka ljubavi, koja je „ko bol dobre mame“, napiti se sa „zdenca djetinjstva, na pragu grada, oblaka rascvalih trešanja“.

Pesnikova želja da mu draga bude srećna nije prava muška osobina. Bez trunke zavisti, on tvrdi da je spreman za njenu sreću dati sav svoj svet. Ali, ljudski je što se u svojoj samoći pita da li će im se, „pročišćenim životom vatre“, sresti dani i beznade noći, čime dokazuje da njegova ljubav još nije zgasla, u šta želi čitaoce da uveri. Zar bi kada iz dragog mu balasta doživljaja pred oči iskrsnu Divsalaš i slika žetve „srid plamlita“ tu bile i njene oči ko u srne koje su ga pri jutarnjici zatravile i njemu, povratniku kraj vir-vode, ko tat srce uzele. Žali on što nije pesnik ili vajar da rečima ili dletom izrazi njihove zajedničke radosti, strepnje, tuge i nade i opiše njenu lepotu. I priznaje da je takva njegova želja zaludna, jer je on Putnik „zasićen korakom

života". Ipak, u njegovoj duši, u njegovom srcu još silno buktu ljubav. Stoga će pri pomisli na njenu ljubav sa drugim, u šta on veruje, za njega nastati „Vijar večeri u groznici vatre". U tkivu poeme su i sećanja koja se u pesniku bokore duboko u noć sve do „zaboravljenih vremena" i drevnih legendi u kojima putnika-beskućnika

„Žar večeri i vjetra  
Ko brižna Nana  
Milo ziba."

A takva sećanja probude iskre ponekad dečaka u oku. On ne prepoznaje boju očiju svoje drage, jer su mu pomutile svemir u duši. Vazda nesiguran u svojoj mladosti, on „Koji nikada nije volio kao danas", preklinje dragu da ga zaboravi i prepusti se svome vedrom životu, a ona se, iznenađena i rastužena, pita: zar da odustanu od svega oni koji odvajkada pripadaju jedno drugome.

Pesniku i njegovoj dragoj zajednički je zavičaj, ravnica čije boje zauvek stanuju u njihovim zamišljenim očima. Ambijent salaša, razvaljenog, zaraslog u travu i korov, šibanog kišom i vetrovima metafora je njihove sudbine i straha od razvaline jedne zrele, ali odocnele ljubavi. Pesnikovo pevanje o ljubavi prepliće se sa opisima prirode, zvucima tamburice, fijukom košave i sovinim hukom. Sputan i iznenađen snagom nepoznate unutrašnje vatre, pesnik ljubav doživljava kao okov. Žali se pokojnoj majci da ga je draga okovala, da je previše lepa, a on „kao Toma". Majka će ga prekoriti blago

zato što on poznaje sve puteve na planeti i među zvezdama, a nepoznate su mu staze njenoga srca, i brižno ga posavetovati da mu je draga, bez obzira na sve, potrebna „ko pustinji kiša“.

Razapet između drage, njenih očiju i još neugasle ljubavi prema njoj i želje da ponovo bude onaj stari „Sa štapom i torbom /Sam/ U vihoru ceste“, pesnik kao da je izgubio samopouzdanje i tlo pod nogama. Činjenicom da ognjište salaša nisu izgradili objasniće neostvarenost njihove ljubavi. Nad dominantnom temom poeme-vatrom ljubavi bdi saznanje o prolaznosti života i usamljenosti.

Iz ove nekonzistentne ljubavne priče pesnikove lako je zaključiti da je pesnik svoju dosadašnju dosta hermetičnu poeziju najzad otvorio. Njegovo pevanje o ljubavi deluje anahrono i podseća na vreme romantičara, što kod čitalaca željnih iskrenosti može da izazove simpatije. Savremena ljubavna lirika je prezasićana plotskim i putenim elementima i nagoveštajima. Ljubavno osećanje kod Lazara Franciškovića nije ogoljeno nego čvrsto povezano sa prirodom i društvenom sredinom. Kod našeg pesnika je, na primer, i veće zaljubljenost.

Osim otvorenijeg pevanja o ljubavi, novinu u poeziji Lazara Franciškovića predstavlja njegov oštar, gnevan stav prema nedefinisanim nosiocima političke moći, načinu njihovog upravljanja gradom i obmanjivanje naroda čiju će dušu i „PRID TVORCEM“ tražiti ako još u išta veruju. Možda nepravedno, pod oštrinom osude naći će se i ceo

grad kao „varoš bez milosti i duha“, u kojoj zlo ruši fontanu, taj znak života grada.

I u novoj poemi pesnik s velikim uvažavanjima, kao i u svim prethodnim, peva o religioznim motivima: opisuje ambijent sakralnog objekta, staru kapelu sa tirkiznim svećama i prstenju na oltaru; ambijent groblja u beskraju tišine sa raspetim Hristom na drvenom krstu; motiv majčinog groba obasjanog žad-tujama. Ispisuje pesnik molitvu Bogu za milosrđe i zaborav ljudski da bi mu bio oprošten greh zbog ljubavi. U njegovoj duši bolno odjekuju istine o rušenju bogomolja, crkava i manastira u ovom našem opakom vremenu. Blagim jecajem moli se Hristu za spas porušenih crkava i napuklih zidova kroz koje se provlače rastinje i vreme. Moli se Sinu Božjem za ostvarenje svih plemenitih ljudskih želja i snova.

Pesnik još traga za svojim identitetom pitajući se da li je mistik, ili grešnik, putnik, mag, ili pokornik, čime potvrđuje da nije pronašao svoju pravu životnu stazu. Sakupljeno lično životno iskustvo i ožiljci od mnogih udara kazuju mu da je čovek rođen da gubi i da krhkog znanja stoji pred nepoznatim krećući se, sasvim izvesno, svojoj konačnosti. U jednom trenutku duboke lične krize, koju prepoznamo po dvostrukom obraćanju Bogu i majci, svetlo podrške će mu stići krikom zagasitim očima žene oslonjene na njegovo rame. Nije li u tome pravi smisao veze između muškarca i žene i ljubavi kao najvećeg Božjeg dara ljudskom rodu? Vjeru-

jemo da će Tvorac uslišiti iskrenu molitvu dvoje zaljubljenih i blagosloviti njenu u njegovoj ruci pre nego što se izgube u beskrajnu cestu. Nije na nama da sudimo i vladamo konačnom istinom. Tu istinu i svršetak ove priče znaju, kako pesnik pripisuje na kraju poeme, samo Bog i njeni junaci. Od nas smrtnih za ljubav, ako je grešna, oprosteno im je. Greh je, valjda, i misliti da je ljubav greh. Ljubav je od Boga, koji je od svih nas veći i u praštanju.

Najmanje promena nova poema Lazara Franciškovića donosi u ekspresivnoj komponenti. Stih pesnikov je gotovo isti kao u njegovim ranijim delima. Uočljivo je prisustvo višeznačnog kontrastiranja. Izvesnu novinu predstavlja i trostruko ponavljanje triju lirskih pasaža sa očiglednom namerom da se kao refrenima pojačaju osnovne pesnikove poruke.

Ispisuju li pisci, pevaju li pesnici celog života jednu te istu životnu priču, svoju životnu istinu, kako je neko ranije ustvrdio a mnogi danas ponavljaju? Ustrojavanje jedne celine od svih devet poema koje je do sada napisao Lazar Francišković pružilo bi mogućnost za odgovor na to pitanje u vezi sa pesničkim opusom našeg pesnika. Meni se čini da bi taj odgovor, bez obzira na nijanse, u suštini bio potvrđan.

**Radomir Babin**



Recenzija

Lazar Fancišković: „Skaska o vatri”

Namerno ili slučajno-tek iza romana „Hodočasnik” pojavljuje se ponovo, ovog puta u stihovima ispovest o Putniku.

Neostvarena ljubav čoveka može da pretvori u prognanika koji će pokušati odlaskom u daljinu da umrtvi bol i nađe smiraj svojoj duši. Neki, međutim ni tada ne mogu da utrnu vatru koja je jednom, počesto u trenutku upaljena.

I uzalud je beg. Jer:

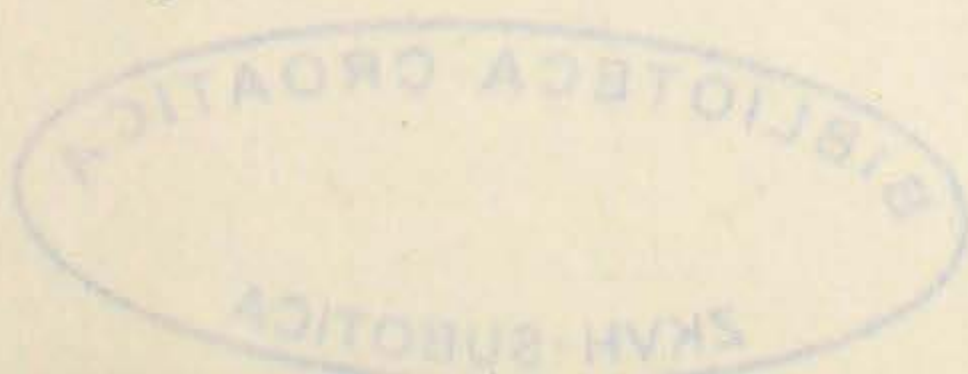
„U očima neka davna sjena....”

Sene takve vrste su suviše jake da bi se čovek njih uspeo lišiti i da bi se mogao skrasiti. Izgnanici su nosili sa sobom duševni bol i „zidine Troje i Davidove palače”, bez obzira gde su se kretali. Naš Putnik uspomenu na „zlatosvanuće kod fontane”.

Nekome se, ponekad od tih nesrećno zaljubljenih i desi da se sretnu sa svojim velikim ljubavima iz mladosti.

I tada, prvo pitanje izgovoreno tiho ili neizgovoreno sa strahom u očima-da li je vreme sve pretvorilo u lug, ili je vatra ljubavi tek prividna.

Interesantan motiv koji se ne sreće baš često u književnosti. Jedan od poslednjih koji se time bavi jeste Gabrijel Garsija Marques u romanu „Ljubav u vreme kolere”.



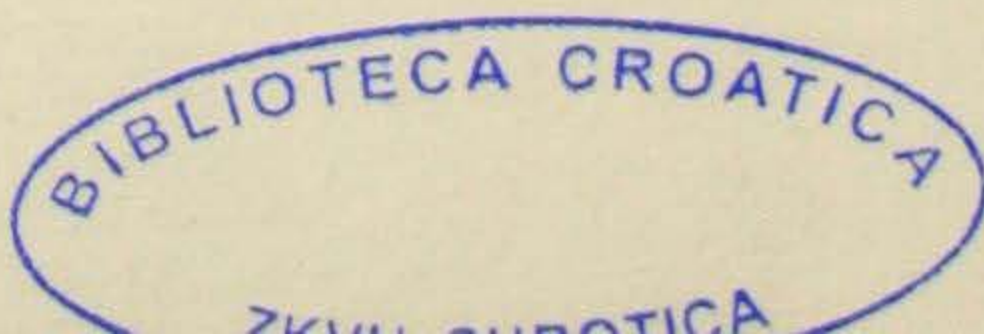
„Da li će se  
Djevojčurku sa fontane  
I Putniku proštenjaru  
Pročišćenim životom vatre,  
Dugi dani i beznade noćiju  
Sresti?“

Nesigurnost koja je u mladosti onemogućavala da se dvoje zaljubljenih sjedine ne nestaje u trenucima kada je život oboma odmakao. Vatra se ipak probija, na svu sreću- jer se već više nema šta izgubiti.

Po inerciji spremni smo osećaj jake zaljubljenosti i ljubavi pripisati mladosti i o njoj tako i govoriti. Ona, ipak, nosi ljude tokom čitavog života. Životna priča o onima koji konačno nađu smiraj relativno je retka u životu i kao takva uvek predstavlja veliki izazov za pesnika.

Jedan takav izazov pretvorio je Lazar Francišković u „Skaska o vatri“.

**Smiljan Njagul**



Lazar Fran. Šević  
Skaska o vatri

Izdavač  
Studio Bravo

Za izdavača

Zoltan Sagmeister

skupština općine Subotica

Urednik

Lazar Francisković

Jezička redakcija  
Radomir Bašić

Recenzenti

Radomir Bašić

Smiljan Njeguš

Naslovna strana i ottež

Dijana Šević

Tehnički urednik

Viktor Sagmeister

Obnova teksta

Teodor Jakovljević

Trgovina

Studio Bravo

Tiraz

300 primjeraka

Sponzori:

Skupština općine Subotica

Smiljan Njagul

Lazar Francišković  
**Skaska o vatri**

Izdavač:  
**Studio Bravo**

Za izdavača:  
**Zoltan Sagmajster**

Urednik:  
**Lazar Francišković**

Jezička redakcija:  
**Radomir Babin**

Recenzenti:  
**Radomir Babin**  
**Smiljan Njagul**

Naslovna strana i crteži:  
**Dijana Šefčić**

Tehnički urednik:  
**Viktor Sagmajster**

Obrada teksta:  
**Teodora Jakemiv**

Tisak:  
**Studio Bravo**

Tiraž:  
**300 primjeraka**

CIP - Каталогизација је у публикацији  
Библиотека Матице српске, Нови Сад

821.163.41-14

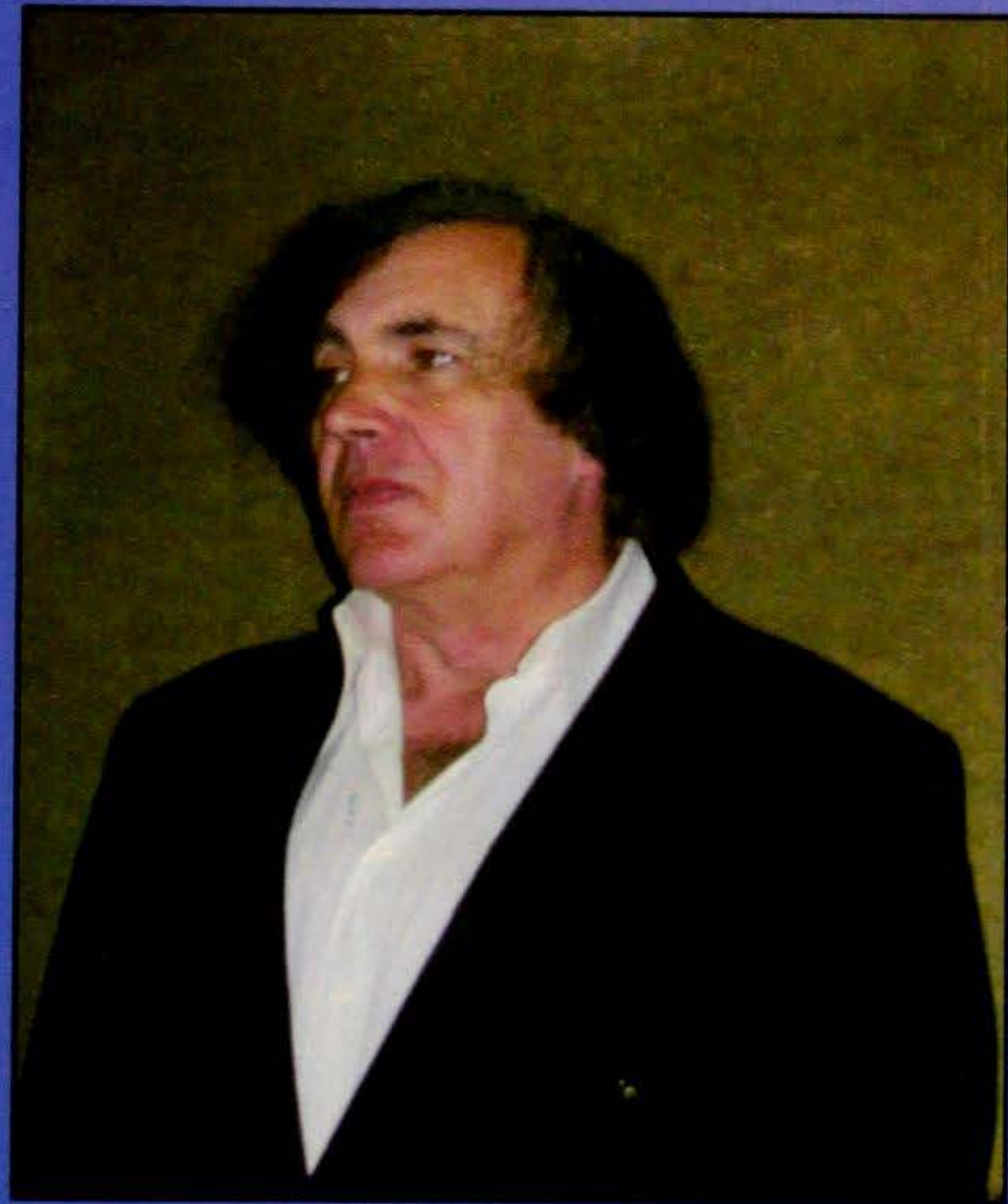
**ФРАНЦИШКОВИЋ, Лазар**

Скаска о ватри: књига песама/ Лазар Францишковић  
- Суботица: Студио Браво, 2004 (Суботица: Студио  
Браво). - 76 стр.; 19 см

Тираж 300.

ISBN 86-84247-02-7

COBISS.SR-ID 197784071



## BIOGRAFIJA

Lazar Francišković pjesnik, prozni pisac, eseista, rođen u Subotici, radi u Gradskoj biblioteci.

Objavljuje u časopisima: Rukovet, Ūzenet, Luča, Polja, Dometi, Klasje, te u periodičnim publikacijama: Subotičke novine, Dnevnik, Politika, 7 NAP. Pjesme su mu objavljene u zborniku *Nappalok horgonya* i u raznim antologijama. Na stranicama Subotičkih novina ima kolumnu.

CROATICA

BIBLIOTECA



ZKVH SUBOTICA

K  
FRA  
S

